

Paikkatietoasiain neuvottelukunnan kokous

Neuvottelukunnan 13. kokous

Aika: perjantai 8.3.2019 klo 12.00–15.00

Paikka: nh. Lohi (Ympäristöministeriö), Aleksanterinkatu 7, Helsinki

Osallistujat

Puheenjohtaja

Mari Laakso, maa- ja metsätalousministeriö (vpj)

Neuvottelukunnan jäsenet

Riitta Autere, valtiovarainministeriö

Ari-Pekka Dag, sisäministeriö

Marko Grönholm, Terveysten ja hyvinvoinnin laitos (Aleksi Yrttiahon sijaisena)

Reijo Prokkola, Väylävirasto

Saku Härkönen, ympäristöministeriö

Mirja Metsälä, Espoon kaupunki

Antti Paasilehto, liikenne- ja viestintäministeriö (Seija Miettinen-Belleverguen sijaisena)

Aulikki Pakanen, puolustusministeriö

Tarja Riihisaari, Ilmatieteen laitos

Juha Saarentaus, Geowise Oy (Kimmo Soukin sijaisena)

Riitta Teiniranta, Suomen ympäristökeskus

Sihteeristö

Claudia Bergroth (siht.)

Lena Hallin-Pihlatie, Maanmittauslaitos

Panu Muhli, Maanmittauslaitos

Poissa

Niina Ahtonen, Geologian tutkimuskeskus

Alfred Colpaert, Itä-Suomen yliopisto

Kai Karsma, työ- ja elinkeinoministeriö

Pasi Piela, Tilastokeskus

Antti Vertanen, maa- ja metsätalousministeriö (pj)

Juha Vilhomaa, Maanmittauslaitos

Muistio

1. Kokouksen avaaminen ja asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja toivotti osallistujat tervetulleeksi. Päätettiin käsitellä asialistaluonnoksen kohta 8. *Yrityskentän katsaus* poikkeuksellisesti jo kohdan 4. *Paikkatietopoliittisen selonteko* jälkeen. Muilta osin asialista (liite 1) hyväksyttiin ilman muutoksia.

Uudet jäsenet esittelivät itsensä. Puheenjohtaja pyysi neuvottelukunnan jäseniä ilmoittamaan mahdolliset tiedossa olevat viralliset jäsenmuutosesitykset maa- ja metsätalousministeriöön.

2. Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

Neuvottelukunta hyväksyi edellisen kokouksen [muistion](#) muutoksitta.

3. INSPIRE-toimeenpano

3.1 MIG-työn tilannekatsaus

Muhli esitteli Brysselissä 26–27.11.2018 järjestetyn INSPIRE Maintenance and Implementation Group (MIG) -ryhmän kokouksen muistiolounnoksen (Liite 2). Suomesta kokoukseen osallistuivat Mari Laakso (MMM) sekä Panu Muhli ja Claudia Bergroth sihteeristöstä. MIG-ryhmän kokousten ja työryhmien materiaalit löytyvät avoimesta [wiki-työtilasta](#).

INSPIRE-komitean kokous 27.11.2018 hyväksyi yksimielisesti ehdotuksen **raportointipäätöksen** (2009/442/EC) päivittämisestä. Päivityksen vaikutukset vuoden on kuvattu edellisen kokouksen [muistiossa](#) sekä tämän muistion kohdassa 3.2. vuoden 2019 seurannan ja raportoinnin osalta.

Kokouksessa käsiteltiin myös nk. **yhteentoimivuusasetuksen** (EU No 1089/2010) mahdollista päivittämistä. Viimeisin tavoite on saattaa mahdolliset muutokset hyväksyttäväksi vuoden 2019 aikana. Viimeisin kooste ehdotetuista muutoksista on kuvattu edellisen kokouksen [muistiossa](#).

Kokouksessa päätetään lisäksi uuden **MIWP 2019.2 Improving accessibility of data sets through network services** -työpaketin lisäämisestä **MIG-työohjelmaan** (MIWP). Myös aiempaa **MIWP 2016.4 Theme specific issues** -työpakettia päätettiin jatkaa. Työpakettien sisältö on kuvattuna tarkemmin liitteessä 2.

Komission aloitteesta syntynyttä **MIWP 2019.1 List of Core Spatial Data Sets** -työpakettiehdotusta ei sen sijaan hyväksytty kokouksessa. Jäsenmaat katsoivat, että työryhmän perustaminen on vielä liian aikaista nykyisen valmistelun pohjalta. Työpakettiehdotus liittyy eurooppalaisten ydinpaikkatietojen, "core spatial data" tuomiseen osaksi paikkatietoinfrastruktuuria. Komissio ei vielä ole toimittanut uutta materiaalia aiheesta marraskuun kokouksen jälkeen. **Autere** kommentoi, että suunnitelma on ristiriidassa PSI-direktiivin valmistelun kanssa, sillä PSI-direktiivi tähtää ydinpaikkatietoaineistojen minimitasoon. Tämä ilmenee muun muassa PSI-direktiivin ensimmäisestä trilogiversiosta, joka valmistui marraskuussa 2018. Luonnos on ollut 4.10. alkaen teletyöryhmän käsittelyssä käytännössä samassa muodossa.

3.2 INSPIRE-direktiivin seuranta ja raportointi vuonna 2019

Bergroth esitteli INSPIRE-seurannan ja raportoinnin tilanteen vuonna 2019 (liite 3).

Euroopan komissio seuraa INSPIRE-direktiivin toimeenpanoa kahdella instrumentilla: vuosittaisilla seurantatiedoilla sekä raportoinnilla.

Vuoden 2018 toimeenpanon tilannetta koskevat seurantatiedot kerätään keväällä 2019 samalla tavoin kuin viime vuonna (XML-tiedoston editointi EIONETin lomakkeella). Seuraavalla kerralla siirrytään automatisoituun malliin, joka perustuu metatietojen hyödyntämiseen. Muutoksen taustalla on raportointipäätöksen (2009/442/EC) päivittyminen. Ohjeistus velvoitetuille viranomaisille toimitetaan maaliskuun aikana, kun tarvittava ohjeistus on saapunut komissiolta. Seurannan tuloksia käsitellään seuraavassa neuvottelukunnan kokouksessa, minkä jälkeen ne toimitetaan komissiolle.

Vuosittaisen seurannan lisäksi kukin jäsenmaa raportoi kolmen vuoden välein INSPIRE-toimeenpanon tilanteesta Euroopan komissiolle. Raportointipäätöksen (2009/442/EC) päivittämisen johdosta vuodesta 2019 alkaen aiemman kolmivuotisraportin sijaan kukin jäsenmaa toimittaa komissiolle [Country Fiche](#) -raportin. Samalla raportoinnissa siirrytään kolmen vuoden syklistä vuosittaiseen ylläpitoon. Uusi formaatti mahdollistaa paremmin vertailun jäsenmaiden välillä ja vähentää merkittävästi manuaalista työtaakkaa. Suomessa raportoinnista vastaa Maanmittauslaitoksen INSPIRE-sihteeristö yhteistyössä maa- ja metsätalousministeriön kanssa.

Sekä vuotta 2018 koskevat seurantatiedot että mahdolliset päivitykset Country Fiche -raporttiin on toimitettava komissiolle **15.5.2019** mennessä.

3.3 Suomen INSPIRE-toimeenpanon tilannekatsaus ja seuranta

Bergroth esitteli Suomen INSPIRE-aineistojen ja -palvelujen näkyvyyden tilanteen Euroopan komission ylläpitämässä [INSPIRE-geoportaalissa](#) (7.3.2019) (liite 3).

Suomen osalta komission palvelussa näkyy yhteensä 585 INSPIRE-aineiston metatiedot. Näistä aineistoista vain 49 on saatavissa katselupalvelun kautta ja 37 latauspalvelun kautta komission INSPIRE-geoportaalien mukaan. [Paikkatietohakemistoon](#) laadittujen INSPIRE-aineistojen ja niiden katselu- ja latauspalvelujen metatietojen määrä on todellisuudessa korkeampi. Resurssit eivät kuitenkaan näy komission INSPIRE-geoportaalissa, jos ne eivät läpäise palvelun taustalla olevaa validointia. Metatietojen sekä aineistojen ja palveluiden välisen linkityksen oikeellisuuden merkitys korostuu entisestään vuoden 2019 seurantatietojen keruun yhteydessä joulukuussa 2019, kun seurantaindikaattorit kerätään ensimmäistä kertaa automaattisesti metatietojen pohjalta.

INSPIRE-sihteeristö ratkoi aineistojen ja palvelujen näkyvyyteen liittyviä ongelmia syksyllä 2018 yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen kanssa. INSPIRE-sihteeristö järjestää vuoden 2019 koulutusta aiheesta INSPIRE-velvoitetuille viranomaisille. Kevään koulutusten ajankohdat ja sisältö löytyvät [Paikkatietojen yhteiskäyttö -sivuilta](#). Syksyn koulutukset päivitetään sivuille myöhemmin.

Viimeisin komission laatima tilannekuva Suomen INSPIRE-toimeenpanon kokonaistilanteesta on neuvottelukunnan käsittelyssä aiemmin ollut [Country Fiche](#) -raportissa (2016). Tulosten mukaan puutteita on edelleen usealla INSPIRE-direktiivin toimeenpanon osa-alueella, erityisesti verkkopalveluiden toteuttamisessa. Sihteeristö esittelee päivitetyn tilannekuvan, kun päivitetty versio saapuu komissiolta.

Yksi työkalu INSPIRE-toimeenpanossa havaittujen puutteiden korjaamiseksi on neuvottelukunnan laajennetun sihteeristön työsuunnitelma, jota ollaan päivittämässä. Tarkoituksena on jäsentää tavoitteet uudestaan käytännön tavoitteiden näkökulmasta.

4. Paikkatietopoliittinen selonteko

Puheenjohtaja esitteli paikkatietopoliittisen selonteon tilannekatsauksen (liite 4).

Lausuntovaliokunnan mietintö oli käsiteltävänä eduskunnassa suuressa salissa 29.11.2018. Eduskunta hyväksyi valiokunnan ehdotuksen kannanotoksi valtioneuvoston selonteon VNS 2/2018 vp johdosta.

Selonteossa on nostettu seitsemän toimenpidettä:

- Varmistetaan laadukkaat osoitetiedot
- Tarjotaan tarkka paikannus kaikkien käyttöön
- Kehitetään yhteistä paikkatiedon ekosysteemiä
- Turvallisuusviranomaisille yhteinen paikkatietoalusta
- Lisätään osaamista ja tietämystä paikkatiedoista
- Tehostetaan yhteistyötä uudella yhteistyöelimellä
- Uudistetaan lainsäädäntöä kehityksen varmistamiseksi

Selonteon toimenpideohjelman rahoitus on vielä avoin. Toimenpideohjelman suunnittelu on kuitenkin jo käynnissä, jotta toimenpiteiden toteutus voidaan käynnistää mahdollisimman nopeasti uudella hallituskauden käynnistyttyä.

5. Yrityskentän katsaus

Saarentaus esitteli paikkatietoalan yritysklusteri FLIC:n (Finnish Location Information Cluster) tilannekatsauksen.

FLIC valitsi uuden hallituksen järjestäytymiskokouksessa 9.1.2019. Vuoden 2019 tavoitteisiin sisältyy muun muassa GeoForum Finland -toiminnan perustaminen osana paikkatietopoliittisen selonteon toimenpideohjelmaa, hallitusohjelmaan vaikuttaminen, sekä paikkatietoalan yritysviennin vahvistaminen. Huhtikuulle on suunnitteilla Land Administration from Finland -yhteistyöpäivä. Aalto-yliopiston Professor of Practice -rahoituksen lopputulos selviää viimeistään 1.5.2019. Toiminnan tilannekatsaus on kuvattu tarkemmin liitteessä 7.

6. Julkisen hallinnon yhteinen paikkatietoalusta -hanke

Hallin-Pihlatie esitteli paikkatietoalusta-hankkeen tilannekatsauksen. Tilannekatsaus on kuvattu tarkemmin liitteessä 5.

Hanke etenee suunnitellusti. Hankkeen lopputuloksena syntyy kehitys- ja koulutusympäristö, palvelukomponentteja ja yhteisten käsitelmien mukaisia teemakohtaisia tietokokonaisuuksia. Hankkeen lopputuloksena syntyy lisäksi yhteentoimivan paikkatiedon ekosysteemin (YPE) määrittely, paikkatietoalusta-tukipalvelu sekä liiketoimintamallimahdollisuudet tietoekosysteemeille. Ministeriöt vaikuttavat siihen, millaisena hankkeen tulokset näyttäytyvät vuonna 2020. Hankkeen tuloksia kehitetään paikkatietopoliittisen selonteon (ks. kohta 4) toimenpideohjelman mukaan.

Keskustelussa nousi esiin muun muassa seuraavat asiat:

- VM:n edustaja ilmoitti, että PTA-hankkeen viestinnästä (mm. liitteen 5 kalvot) tulee vaikutelma, että luodaan yksi alustapalvelu. VM:n edustaja korosti, että viestintää tulee miettiä joka dian kohdalla ja totesi, että asiasta on keskusteltu aiemmin, mutta tarvittavaa muutosta ei ole tapahtunut.
- VM:n ja YM:n edustajat ilmoittivat, etteivät VM ja YM ole mukana Rakennetun ympäristön ekosysteemi ja paikkatiedot -luonnoksessa (PTA-kalvoilla s. 10), toisin kuin kalvot antavat ymmärtää.
- LVM:n edustaja kaipasi selvennystä siihen, kuinka paljon PTA tuo mukanaan uutta liiketoiminnan ja yhteistyön kehitystä ja mitä konkreettisia toimia on tehty yhteistyön kehittämiseksi verrattuna nykytilaan.
- Kunnille osoitetun yhteenveto- ja laatuanalyysimahdollisuuden (liite 5. s. 17) osalta toivottiin täsmennystä siihen, mitä tietoja vertaillaan keskenään ja miksi.

Lisäksi osallistujat pyysivät varmistamaan, ettei PTA-hankkeen maakunta-osahankkeessa tehdä päällekkäistä työtä Maakuntatieto-hankkeen kanssa ja ettei Suomigrammin kanssa tehdä päällekkäistä työtä Tilastokeskuksen ja valtioneuvoston kanslian toteuttaman [Findikaattori](#)-palvelun kanssa.

Sihteeristö välittää kysymykset hankepäälikölle.

7. JHS-työn koordinointi

Hallin-Pihlatie esitteli paikkatiedon JHS-työn tilannekatsauksen (liite 6).

Työryhmävaiheessa on tällä hetkellä neljä suositusta:

- **JHS 163** Suomen korkeusjärjestelmä N2000
- **JHS 178** Kunnan paikkatietopalvelurajapinta
- **JHS 180** Paikkatiedon sisältöpalvelut
- **JHS 210** Paikkatiedon käsitelmä ja geometriat: Rakennukset ja rakenteet

JHS 210 Paikkatiedon käsitelmä ja geometriat: Rakennukset ja rakenteet -suosituluonnoksen toisen vaiheen palautekierros on käynnissä. Kommentteja luonnokseen voi toimittaa 13.3.2019 asti. JHS Paikkatiedon ohjausryhmä kokoontuu seuraavan kerran 18.3.2019.

8. Paikkatietoverkoston toiminnan tilannekatsaus

Bergroth esitteli [Paikkatietoverkoston](#) toiminnan tilannekatsauksen.

Paikkatietoverkoston vuosikokous järjestettiin 12.12.2018 Helsingissä. Vuosikokouksessa valittiin toimijat ja kärkeet vuodelle 2019 sekä vahvistettiin verkoston [toimintasuunnitelma](#). Kärkeemoina jatkavat *Tilasto- ja paikkatietoyhteistyön edistäminen* sekä *Paikkatiedon koulutus ja osaaminen*. Verkoston puheenjohtajana jatkaa Kimmo Soukki. Tilaisuuden alussa on seminaari, jonka teemanä oli ”paikkatiedot tulevaisuutta rakentamassa”. Seminaarin esitykset sekä vuosikokouksen [muistio](#) on julkaistu [Paikkatietojen yhteiskäyttö -sivuilla](#).

9. Muut asiat

9.1 INSPIRE-tapahtuma Suomessa syksyllä 2019

Laakso esitteli INSPIRE-tapahtuman suunnittelun tilanteen. Tapahtuman tausta on kuvattu edellisen kokouksen [muistiossa](#).

Maa- ja metsätalousministeriö sekä INSPIRE-sihteeristö ovat käynnistäneet tapahtuman suunnittelun yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa. Tilaisuuden paikka ja tarkka ajankohta ovat vielä avoimena. Alustava ajankohta on viikolla 43. Tapahtuman osallistujamäärä on tarkoitus rajata noin 100–150 henkilöön. Tarkoituksena on, että tilaisuus olisi kolmipäiväinen, joista ensimmäinen ja viimeinen päivä sisältäisivät kaikille osallistujille yhteisiä keynote-puheenvuoroja tai paneelikeskusteluja ja keskimäinen päivä sisältäisi rinnakkaisia työpajoja tai lyhyitä puheenvuoroja.

Tapahtumalle on tekeillä verkkosivut, jonne kootaan tietoa tapahtumasta. Haastekutsu on tarkoitus julkaista verkkosivuilla kevään aikana. Neuvottelukunnan jäsenet ovat tervetulleita antamaan ehdotuksia tai osallistumaan tapahtuman järjestämiseen.

Seuraava kokous

6.5.2019 klo. 13–16, sosiaali- ja terveysministeriö (nh. Vaikuttamo), Meritullinkatu 8, Helsinki.

Liitteet

- Liite 1. [Asialista](#)
- Liite 2. [MIG DOC2: Summary 9th MIG Brussels draft](#)
- Liite 3. [INSPIRE-seuranta ja raportointi 2019](#)
- Liite 4. [Paikkatietopoliittisen selonteon tilannekatsaus](#)
- Liite 5. [Paikkatietoalusta-hankkeen tilannekatsaus](#)
- Liite 6. [Paikkatiedon JHS-työn tilannekatsaus](#)
- Liite 7. [FLIC-tilannekatsaus](#)